

TJELESNI I ZDRAVSTVENI ODGOJ

-Predmetno povjerenstvo za tjelesni i zdravstveni odgoj:

1. Goran Jezeraškić, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Travnik)
2. Josip Klarić, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Žepče)
3. Željko Šormaz, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Sarajevo)
4. Milan Mladinović, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Sarajevo)
5. Anto Sučić, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Travnik)
6. Jure Miljak, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Zenica)
7. Zdenko Jonjić, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Tuzla)
8. Dajana Softić, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Sarajevo)
9. Mario Živković, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Žepče)
10. Damir Jaroš, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Banja Luka)
11. Saša Sokuć, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Banja Luka)
12. Davorin Handanović, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Tuzla)
13. Rado Marković, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Tuzla)
14. Gordan Radić, prof. tjelesne i zdravstvene kulture (KŠC Sarajevo)

Sadržaj:

1. Uvod-----	str. 3
2. Vrste zadataka i ocjenjivanje-----	str. 5
3. Zadaci za pismeni ispit na maturi-----	str. 6
4. Primjer maturalnog testa-----	str. 28
3. Rješenja i bodovanje zadataka-----	str. 34
5. Pitanja za usmeni dio ispita-----	str. 52
6. Literatura-----	str. 61

1.UVOD:

Na osnovi članka 78. Uredbe o odgoju i obrazovanju u Sustavu katoličkih škola za Europu, učenici nakon završene opće gimnazije, polažu eksternu maturu. Eksternom maturom se provjeravaju znanja, sposobnosti i vještine stečene tijekom četvorogodišnjeg gimnazijskog odgoja i obrazovanja. U tom cilju napravljen je Katalog zadataka za polaganje ispita eksterne mature iz predmeta tjelesni i zdravstveni odgoj koji obuhvaća najvažnije programske sadržaje iz tjelesnog i zdravstvenog odgoja, što će poslužiti učenicima kao kvalitetna osnova za nastavak daljnjeg školovanja.

Ispitni katalog za polaganje eksterne mature temeljni je dokument ispita u kojem su navedeni opći ciljevi ispita, struktura testa zasnovana na programskim odrednicama Nastavnog plana i programa za gimnaziju Sustava katoličkih škola za Europu, pravila izrade testa, literatura i zadatci testa, kao i rješenja zadataka testa te zadatci za usmeni odnosno praktični dio ispita.

1.a Opći ciljevi ispita

Cilji ispita iz tjelesnog i zdravstvenog odgoja je provjeriti u kojoj mjeri su pristupnici usvojili znanja i sposobnosti iz:

- Sportskih igara
- Borilačkih sportova
- Bazičnih sportova
- Anatomije i biomehanike sporta
- Sportske medicine
- Higijene sporta
- Povijesti sporta
- Sportske rekreacije

1.b Obrazovni ishodi

Obrazovni ishodi – definiranje ishoda tj. što bi učenik trebao znati, razumjeti, moći napraviti, vrednovati kao rezultat procesa učenja i vježbanja.

Za svako područje ispitivanja određeni su posebni ciljevi ispita, odnosno opisi onoga što pristupnik mora znati, razumjeti i moći učiniti kako bi postigao uspjeh na ispitu.

Obrazovni ishodi prikazani su u tablicama. U tablicama su razrađene cjeline i sadržaji koji će se ispitivati te obrazovni ishodi vezani uz pojedine sadržaje.

Sadržaj	Obrazovni ishodi
Sportske igre (košarka, rukomet, odbojka, nogomet, tenis)	<ul style="list-style-type: none"> - znati pravila određene sportske igre, - znati povijest određene sportske igre, - znati tehničko-taktičke elemente određene sportske igre
Borilački sportovi (džudo, karate, boks, hrvanje)	<ul style="list-style-type: none"> - znati pravila određenog borilačkog sporta, - znati povijest određenog borilačkog sporta, - znati tehničke elemente određenog borilačkog sporta
Bazični sportovi (atletika, gimnastika, plivanje, skijanje, biciklizam)	<ul style="list-style-type: none"> - znati pravila određenog bazičnog sporta, - znati povijest određenog bazičnog sporta, - znati tehničke elemente određenog bazičnog sporta - znati discipline određenih bazičnih sportova i vrhunske rezultate u njima
Biomehanika sporta	<ul style="list-style-type: none"> - znati osnove kinetike u sportu - znati osnove kinematike u sportu
Sportska medicina i higijena sporta	<ul style="list-style-type: none"> - znati osnove funkcionalne anatomije - znati osnove sportske fiziologije - znati tipične sportske povrede - znati osnove nutricionizma i prehrane
Struktura sporta i sportske organizacije	<ul style="list-style-type: none"> - znati strukture sporta (vrhunski, rekreativni, sport osoba s invaliditetom) - znati određene sportske organizacije, njihova tijela i sustav funkcioniranja

2. VRSTE ZADATAKA I OCJENJIVANJE

Svi zadaci u Katalogu su koncipirani na temelju nastavnih jedinica iz važećeg Nastavnog plana i programa za gimnaziju Sustava katoličkih škola za Europu. Radna podloga za izbor zadataka su nastavni materijali redovite nastave tjelesnog i zdravstvenog odgoja za gimnaziju, te nastavnih materijala izborne nastave. Katalog ispitnih zadataka sadrži ukupno 144 zadatka.

Ispiti iz predmeta TZO na maturi ocjenjuju se ocjenama odličan (5), vrlo dobar (4), dobar (3), dovoljan (2) i nedovoljan (1). Ocjena nedovoljan (1) nije pozitivna (prolazna) ocjena.

Prag prelaznosti na maturi je 55% ukupnog broja bodova na svaki predmet.

Za prolaz na testu znanja izbornog područja učenik mora imati 55% ukupnog broja bodova iz svakog predmeta. konačna ocjena testa je aritmetička sredina ocjena iz pojedinih predmeta na testu.

Ocjenjivanje:

- od 55% do 70% uključivo-dovoljan (2);
- od 71% do 80% uključivo dobar (3);
- od 81% do 90% uključivo vrlo dobar (4);
- od 91% do 100% -odličan (5).

Na usmenom-praktičnom ispitu na maturi, učenik se opredjeljuje za sport koji će prezentirati. Učenik povlači grupu (po 3) pitanja-zadatka iz izabranog sporta. Na osnovu pokazanog komisija daje ocjenu.

3. UPUTA ZA TESTIRANJE

- Vrijeme predviđeno za izradu testa je 135 minuta (tri školska sata).
- Tijekom izrade testa učenici neće moći koristiti mobitele, niti bilo koja druga tehničko - elektronska, printana, rukopisna i slična pomagala.
- Koristiti mogu isključivo kemijsku olovku s plavom ili crnom tintom.
- Za vrijeme testa nije dopušteno došaptavanje, ometanje drugih učenika na bilo koji način, prepisivanje zadataka, gestikuliranje i slično.

-ZADATCI ZA PISMENI ISPIT NA MATURI:

1. Sustav organa za pokretanje:

1.1. Mišići

1. Odgovori.

S obzirom na njihovu građu mišiće dijelimo na:

- a) _____
- b) _____
- c) _____

2. Odgovori.

Koji su mišići nadlaktice?

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) m. brachialis (nadlaktani)

3. Navedi najveće mišiće trupa.

- a) _____
- b) m. rectus abd.
- c) _____
- d) _____

9. Navedi uloge i značaj kostiju.

- a) _____.
- b) _____.
- c) _____.

5. Odgovori.

a) Što je hipertrofija?

_____.

b) Što je muskulfiber?

_____.

c) Što je miocard?

_____.

6. Dopuni.

Rad glatkih mišića kontroliraju _____ i _____.

7. Odgovori.

a) Od čega se sastoji mišićno vlakno?

_____ i _____.

b) Koji je ukupan broj mišića ljudskog tijela?

_____.

8. Dopuni.

a) Smanjenje mišićne mase naziva se _____.

b) Upalu mišića još nazivamo _____.

c) Drugi naziv za srčani mišić je _____.

1.2. Kost

9. Navedi uloge i značaj kostiju.

a) _____.

b) _____.

c) _____.

10. Odgovori.

a) Kakve mogu biti kosti prema obliku?

b) Od koliko se kralježaka sastoji kralježnica?

_____.

11. Poveži odgovarajuće slovo broju kralježaka.

a) vratni dio	_____ 7 kralježaka
b) leđni dio	_____ 5 kralježaka
c) slabinski dio	_____ 5 kralježaka
d) križni dio	_____ 4-5 kralježaka
e) trtični dio	_____ 12 kralježaka

12. Razvrstaj.

lopatica (scapula), bedrena kost (femur), rebra (costae), ključna kost (clavicula), kralježnica (columna vertebralis), iver (patella), lisna kost (fibula), ramena kost (humerus), kosti šake, lakatna kost (ulna), prsna kost (sternum), goljениčna kost (tibia), palčana kost (radius), kosti stopala

a). Kostii gornjih udova: _____
_____.

b) Kostii donjih udova: _____
_____.

c) Kostii trupa: _____
_____.

13. Navedi bolesti kostiju.

_____, _____ i _____.

14. Pridruži odgovarajući sinonim za pokrete u zglobovima.

a) fleksija	_____ obrtanje
b) ekstenzija	_____ privođenje
c) abdukcija	_____ pregibanje
d) addukcija	_____ kruženje
e) rotacija	_____ opružanje

f) cirkumdukcija _____odvođenje

1.3. Deformiteti

15. Odgovori.

Koji su deformiteti nogu?

_____, _____ i _____.

16. Objasni.

Nabroji deformitete kralježnice i objasni navedeni.

skolioza _____
_____
_____

17. Koji su deformiteti grudnog koša?

_____, _____ i _____.

18. Dopuni.

Ispravljanjem deformiteta bavi se _____.

2.1. Vježbe oblikovanja

19. Odgovori.

Vježbe oblikovanja prema njihovom fiziološkom utjecaju:

- a) _____
- b) _____
- c) _____

20. Odgovori.

Vježbe oblikovanja prema njihovom utjecaju na pojedine dijelove tijela:

- a) _____

b) _____

c) vježbe karličnog pojasa i nogu

21. Odgovori.

Vježbe oblikovanja prema načinu korištenja sprava:

a) _____

b) _____

c) _____

2.2. Motoričke sposobnosti

22. Dopuni.

Motoričke sposobnosti čovjeka su:

1. snaga

4. _____

7. fleksibilnost

2. _____

5. koordinacija

3. _____

6. _____

23. Dopuni.

Snaga kao motorička sposobnost može biti _____ i _____.

24. Odgovori.

Koje su metode vježbanja za razvoj snage?

1. svladavanje vanjskog otpora

2. _____

3. _____

25. Dopuni.

Brzinske karakteristike su: _____

_____

brzina motoričke reakcije

26. Poveži pojmove.

- a) Izdržljivost _____ sposobnost izvođenja pokreta velikih amplituda
b) Ravnoteža _____ sposobnost da se što duže istraje u motoričkim aktivnostima
c) Fleksibilnost _____ sposobnost zadržavanja tijela u određenom položaju
d) Koordinacija _____ vremenska i prostorna usklađenost pokreta

2.3. Sportske ozljede

27. Podijeli sportske ozljede.

- a) _____
b) _____

28. Nabroji akutne ozljede: _____,
_____, _____ i _____.

29. Objasni pojmove.

- a) fraktura _____
b) kontuzija _____
c) laceracija _____
d) ruptura _____

30. Navedi preventivne mjere za sprječavanje ozljeda:

- a) _____
b) _____
c) _____
d) bandažiranje
e) _____

2.4. Prehrana

31. Nabroji osnovne sastojke zdrave prehrane.

_____, _____,
masti _____, vitamini _____,
_____ i _____.

32. Dopuni.

Proteini se u ljudskom tijelu nalaze u: mišićima _____, _____,
_____, _____, enzimima _____ i _____.

33. Nabroji namirnice bogate mastima: _____, _____,
_____, _____, _____.

34. Poveži.

Energetski učinak hranjivih materija:

- a) 1g ugljičnih hidrata _____ 9 kcal
- b) 1g masti _____ 4 kcal
- c) 1g proteina _____ 12 kcal

35. Objasni.

Koja je uloga vitamina u organizmu?

_____.

36. Odgovori.

Koji je značaj vode u ljudskom organizmu?

- a) _____
- b) _____
- c) _____

3.1. Antičke Olimpijske igre

37. Odgovori.

Gdje i kada su se održale prve antičke olimpijske igre?

_____, _____ god.

38. Dopuni.

Kombinacija boksa i hrvanja na antičkim OI zove se _____.

39. Odgovori.

Kada su ukinute antičke OI?

_____ godine.

3.2. Moderne olimpijske igre

40. Dopuni.

- francuski "barun" _____ je bio osnivač modernih OI, koje su se održale u _____, _____ god.

41. Odgovori.

Gdje i kada na OI pravo nastupa imaju i žene?

_____, _____ god.

4.1. Gimnastika

42. Nabroji.

Vrste gimnastike su: _____

_____

_____

trampolin

_____

opća gimnastika

brzo hodanje

47. Nabroji.

Bacačke discipline su: _____, _____, _____ i _____.

48. Odgovori.

Koje su skakačke discipline: _____, _____, _____ i _____.

49. Izbaci uljeza u ženskom višeboju (sedmoboj).

200 m, skok u dalj, 100 m prepone, skok u vis, 800 m, 110 m prepone, bacanje kugle, bacanje koplja i 1500 m.

50. Dopuni.

Muški višeboj u atletici se još zove i _____.

Dužina maratonske utrke iznosi _____ m.

51. Odgovori.

Koji je novi naziv za međunarodnu atletsku federaciju?

_____.

52. Izbaci uljeza.

Natjecateljske discipline triatlona su: trčanje, alpinizam, plivanje, bacanje diska, vožnja bicikla, skok u vis.

4.3. Plivanje.

53. Nabroji stilove plivanja.

a) _____

b) _____

c) _____

d) _____

54. Dopuni.

Plivačka tehnika delfin se još naziva i _____ stil.

55. Izbaci uljeza.

Standardne dionice plivanja za slobodni stil su:

50 m, 80 m, 100 m, 200 m, 150 m, 300 m, 400 m, 800 m , 1000 m, 1500m.

4.4. Skijanje

56. Razvrstaj.

slalom, skijaško trčanje, superveleslalom, biatlon, veleslalom, spust, skijaški skokovi, kombinacija.

a) Alpske natjecateljske discipline su: _____.

b) Nordijske natjecateljske discipline su: _____.

4.5. Tenis

57. Nabroji.

Vrsta podloge na teniskim terenima:

a) _____

b) _____

c) _____

58. Poveži.

a) ITF	_____ ženska teniska asocijacija
b) ATP	_____ međunarodna teniska federacija
c) WTA	_____ asocijacija teniskih profesionalaca

59. Izbaci uljeza.

Servis, forehand, backdrop, drop shot, voley, lob, passing, smach, skok šut.

60. Nabroji.

Grand slam teniski turniri su:

- a) Australian Open
- b) _____
- c) _____
- d) US Open

4.6. Stolni tenis

61. Dopuni.

- a) Set se igra do _____ poena, s tim da mora biti _____ poena razlike.
- b) Maksimalni mogući broj setova u jednom srazu iznosi _____.

5.1.8. Rukomet

62. Odgovori.

- a) Skraćeni naziv rukometne federacije glasi : _____.
- b) Rukomet je prvi put na OI _____ godine.
- c) Mjesto održavanja bilo je u gradu _____.

63. Dopuni.

- a) Dimenzije terena: _____ metara.
- b) Dimenzije gola : _____ metara.

64. Odgovori.

- a) Koliko je vrijeme trajanja rukometne utakmice? _____.
- b) Koliko traje odmor na poluvremenu? _____.
- c) Koliko vremenski traju produžeci? _____.

65. Napiši osnovne tehničke elemente rukometne igre.

_____
_____.

66. Dopuni.

Gol u rukometu se priznaje ako je :

- a) _____
- b) _____

67. Odgovori.

Zbog kojih prekršaja se najčešće dosuđuje sedmerac ?

- a) _____
- b) _____

68. Dopuni.

Vrste odbrane u rukometu: _____ , _____ individualna _____ , _____.

69. Odgovori.

Koje su najčešće kazne koje suci dosuđuju?

- a) _____.
- b) _____.
- c) _____.

70. Dopuni.

Opseg lopte veličine br.3 iznosi _____ cm, a težina iste _____ g.

71. Odgovori.

Kada se izvodi početno bacanje u rukometu ?

_____ , _____ , _____.

5.2. Nogomet

72. Dopuni.

- a) Skraćeni naziv međunarodne nogometne federacije je _____.
- b) Mjesto osnivanja nogometne federacije je bilo u gradu _____.
- c) Vrijeme osnivanja nogometne federacije je _____ godine .

73. Dopuni.

Najznačajnija natjecanja koja organizira UEFA : _____ ,
_____ i _____ .

74. Dopuni.

Pravila nogometne igre :

- a) Dimenzije terena : _____ m.
- b) Dimenzije gola : _____ m.

75. Odgovori.

- c) Koji je max. i min. br. igrača na terenu? _____.
- d) Koji je broj dopuštenih izmjena? _____.

76. Odgovori .

Koliko je vrijeme trajanja?

- a) Nogometne utakmice _____ minuta .
- b) Pauza na poluvremenu _____ minuta .
- c) Produžetaka _____ minuta .

77. Dopuni .

Karakteristike nogometne lopte :

- a) opseg : _____ cm.   b) težina : _____ g.

78. Odgovori.

Koje su osnovne crte kojima je obilježen nogometni teren ?

---

79. Odgovori.

Na koje se načine u nogometu, u prekidu, lopta vraća u igri ?

---

80. Odgovori .

Koje su osnovne taktičke pozicije igrača u nogometu ?

---

81. Odgovori .

Koliki je broj i koja je uloga sudaca u nogometnoj utakmici ?

5.3. Odbojka

82. Odgovori.

Koje godine i gdje odbojka postaje Olimpijski sport ?

---

83. Dopuni.

a) Dimenzije odbojkaškog terena _____ metara.

b) Linija napada (udaljenost od sredine terena) _____ metra.

d) Dužina antene na mreži _____ cm.

84. Dopuni.

Mreža u odbojci se postavlja na visinu:

a) Za seniore _____

b) Za seniorke _____

85. Odgovori.

Koje su karakteristike igrača libero u odbojci ?

---

86. Odgovori .

Koji su osnovni elementi tehnike odbojkaške igre ?

---

87. Odgovori.

Na kojim je pozicijama igrača dopušteno formiranje bloka ?

---

88. Dopuni.

Trajanje odbojkaške igre :

a) Broj setova _____.

b) Broj poena u setu _____.

5.4. Odbojka na pijesku

89. Dopuni.

a) Broj igrača odbojke na pijesku je _____ .

b) Broj setova koji se igraju _____.

90. Dopuni.

a) Dimenzije terena su _____.

b) Broj poena u setu _____.

5.5. Košarka

91. Odgovori.

Tko i kada je osmislio košarku? _____.

92. Dopuni.

Međunarodna košarkaška federacija:

a) Skraćeni naziv: _____

b) Mjesto osnivanja: _____

c) Vrijeme osnivanja: _____

93. Dopuni.

a) Linija za tri poena: _____ m.

b) Visina obruča: _____ m.

c) Dimenzije terena: _____ m.

94. Dopuni.

a) Unutrašnji prečnik obruča: _____ cm.

b) Dimenzije košarkaške table: _____ cm.

c) Dužina linije slobodnog bacanja: _____ cm.

95. Zokruži točan odgovor.

1.) Vrijeme trajanja napada: a) 22 sec.   b) 21 sec.   c) 24 sec.

2.) Ekipa mora prenijeti loptu u polje napada u roku: a) 8 sec.   b) 6 sec.   c) 10 sec.

96. Odgovori.

a) Koliko sudaca sudi zvanične utakmice? _____.

b) Koliki je mogući broj osobnih grešaka na jednoj utakmici?_____.

97. Dopuni.

Košarkaška lopta po pravilima ima sljedeće karakteristike:

a) opseg: _____ b) težina: _____

98. Razvrstaj.

28 x 15, 6, 7.24, 29 x 15, 4 x 10, 5, 4 x 12, 6.75

	FIBA	NBA
-Dimenzije terena:	_____	_____
-Mogući broj osobnih pogrešaka:	_____	_____
-Trajanje utakmice:	_____	_____
-Linija za 3 poena:	_____	_____

99. Nabroji.

Osnovni tehnički elementi košarkaške igre:

---

100. Poveži.

Pozicije igrača u košarci:

- a) Pozicija 1: _____ krilo
b) Pozicija 2: _____ pivot centar
c) Pozicija 3: _____ bek šuter
d) Pozicija 4: _____ krilni centar
e) Pozicija 5: _____ bek razigravač (playmaker)

101. Dopuni.

Sistemi odbrane u košarci su:

a) _____.

b) _____.

6.1. Karate

102. Odgovori.

Objasni pojmove u karate-u:

a) Kate: _____

b) Kumite: _____

c) Shotokan: _____

103. Dopuni.

a) Tatami je _____

b) Dimenzije borilišta su _____

6.2. Judo

104. Odgovori.

Nabroji načine na koje se može pobijediti u judo-u :

a) _____

b) _____

c) _____

d) diskvalifikacijom protivnika _____

105. Nabroji .

Načini pobjede u parteru u judo-u su:

a) _____

b) zahvatom držanja duže od 25 sec.

c) _____

106. Dopuni:

Bodovanje u judo-u:

- a) ippon: _____ b) waza-ari _____

6.3. Hrvanje

107. Nabroji:

Dvije hrvačke discipline koje su u olimpijskom programu:

- a) _____
b) _____

108. Zaokruži točan odgovor.

1) Borba u hrvanju traje:	2) Prostor za borbu je krug prečnika:
a) 2x2 min.	a) 7 m.
b) 3x2 min.	b) 8 m.
c) 2x3 min.	c) 9 m.

109. Nabroji:

Načini pobjede u hrvanju su:

- a) _____
b) _____

6.4. Boks

110. Nabroji:

Osnovni udarci u boksu su:

- a) _____
b) aperkat _____
c) _____

111. Dopuni:

- a) Prostor za borbu se naziva _____

b) Dužina trajanja jedne runde _____

112. Nabroji:

Načini pobjede u boksu su:

a) _____

b) _____

113. Dopuni niz:

_____, papir , muha, bantam, perolaka, laka, poluvelter, velter, _____, poluteška, _____ i superteška.

7.1. Sportska rekreacija

114. Objasni:

Koji su ciljevi sportske rekreacije?

a) _____

b) _____

c) _____

115. Dopuni:

Načini bavljenja sportom mogu biti:

a) _____

b) _____

c) _____

116. Dopuni:

Sportove možemo podijeliti na:

a) _____

b) _____

117. Nabroji:

Neke od posljedica nedovoljne tjelesne aktivnosti su:

---

118. Nabroji:

Popularni i najčešći oblici rekreativne aktivnosti su:

-PRIMJER MATURALNOG TESTA-

SUSTAV KATOLIČKIH „ŠKOLA ZA EUROPU“

Katolički

školski

centar

(naziv Centra)

(naziv i sjedište gimnazije)

Školska _____/_____ godina

Ime i prezime: _____ Razred i odjel: _____

MATURALNI ISPIT

TEST ŠPORTSKOG IZBORNOG PODRUČJA

ZA PRVI ISPITNI ROK ŠK. 2015./2016. GODINE

Ocjena testa iz tjelesnog

i zdravstvenog odgoja: _____ ( )

Ispitno povjerenstvo:

1. _____

2. _____

3. _____

Datum održavanja testa: _____ 20____. godine

Naputak učenicima za rad:

- Pažljivo pročitajte pitanja i zadatke, a zatim pristupite njihovom rješavanju.
- Rasporedite vrijeme kako biste mogli riješiti zadatke.
- Redoslijed rješavanja zadataka birajte sami.
- Odgovore upisujte kad ste potpuno sigurni u njihovu točnost.
- Odgovore upisujte u prostor koji je predviđen za njih.
- Moguće ispravke napisanih odgovora moraju se prijaviti nadzornom profesoru koji ih potvrđuje svojim potpisom.
- Vrijeme izrade testa ograničeno je na 120 minuta.
- Test pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom.
- Sva potrebna objašnjenja tražite od nadzornog profesora
- Ne ometajte svoje kolege!
- Želimo vam puno uspjeha!

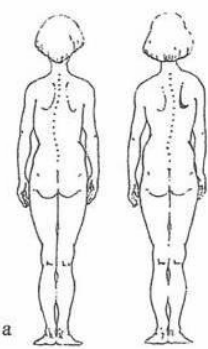

KATOLIČKI ŠKOLSKI CENTAR

OPĆA-REALNA GIMNAZIJA

Predmet: Tjelesni i zdravstveni odgoj

Maturalna pitanja (pismeni dio)

-ako su rubrike popunjene, zaokruži slovo ispred točnog odgovora-

1. Vježbe oblikovanja prema njihovom utjecaju na pojedine dijelove tijela:	3	Bodovi: _____	
a) Vježbe za jačanje mišića; b) Vježbe za rameni pojas; c) Vježbe za istezanje tetiva i mišića; d) Vježbe za labavljenje mišića; e) Vježbe za karlicu i noge; f) Vježbe za mišiće ruku			
2. Energetski učinak pojedinih sastojaka u prehrani:	3	Bodovi: _____	
a) 1 g. ugljikohidrata: _____ b) 1 g. masti: _____ c) 1 g. proteina: _____			
3. Na sljedećim slikama su prikazani deformiteti kralježnice. Odredite o kojem deformitetu je riječ uz kratak opis.	4	Bodovi: _____	
	<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>		<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

4. Koje discipline nedostaju u sedmoboju za žene?	4	Bodovi: _____
a) 100 m prepone b) Skok u vis c) _____ d) _____ e) Skok u dalj f) Koplje g) 800 m		
5. Bacačke discipline u atletici su:	4	Bodovi: _____
a) _____ b) _____ c) _____ d) _____		
6. Prve moderne Olimpijske igre:	6	Bodovi: _____
a) Utemeljitelj igara: _____ b) Mjesto održavanja: _____ c) Vrijeme održavanja: _____		
7. Dimenzije odbojkaškog terena:	Visina mreže za seniore:	4
a) 9 x 9 b) 18 x 9 c) 20 x 9	a) 3,05 b) 2,24 c) 2,43	Bodovi: _____
8. Vrste smeča u odbojci:	2	Bodovi: _____
a) _____ b) _____		
9. Osnovni sastojci zdrave prehrane:	6	Bodovi: _____
a) _____ c) _____ e) _____ b) _____ d) _____ f) _____		
10. Muške discipline u sportskoj gimnastici:	5	Bodovi: _____

- a) parter
- b) _____
- c) _____
- d) _____
- e) _____
- f) _____

11. Teniski tereni u odnosu na vrstu podloge:

3

Bodovi: _____

- a) _____
- b) _____
- c) _____

12. Preventivne radnje da bi se izbjegle sportske povrede:

5

Bodovi: _____

- a) _____ c) _____ e) _____
- b) _____ d) _____

13. Dimenzije rukometnog terena:

Dimenzije vrata:

4

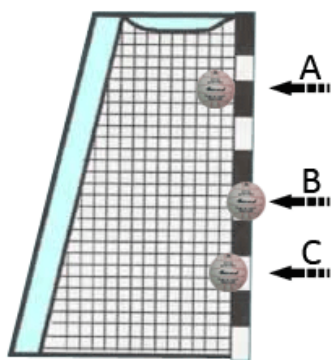
Bodovi: _____

- a) 20 x 20
- b) 40 x 20
- c) 30 x 40
- a) 2 x 3
- b) 2 x 5
- c) 2.2 x 3.5

14. Kada se priznaje pogodak u rukometu? - Označi na slici i objasni

3

Bodovi: _____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

15. Međunarodna stolnoteniska federacija:

4

Bodovi: _____

- a) Skraćeni naziv: _____
- b) Vrijeme osnivanja: _____

16. Kretni sustav-kosti, njihov ukupan i broj na pojedinim dijelovima tijela:

4

Bodovi: _____

a) Cijelo tijelo: _____ b) Gornji udovi: _____			c) Donji udovi: _____ d) Grudni koš: _____		
17. Nastanak košarkaške igre:		4	Bodovi: _____		
a) Košarku je osmislio: _____ b) Vrijeme nastanka: _____					
18. Osnovni elementi košarkaške tehnike:		4	Bodovi: _____		
a. _____ d. _____ g. _____ b. _____ e. _____ h. _____ c. _____ f. _____					
19. Mišići nadlaktice:		4	Bodovi: _____		
a) _____ b) _____ c) _____ d) _____					
20. Bodovi u judo-u i vrijednosti boda:		6	Bodovi: _____		
a) _____ --- _____ c) _____ --- _____ b) _____ --- _____					
21. Osnovne crte kojima teren za nogomet mora biti obilježen:		5	Bodovi: _____		
a) _____ b) _____ c) _____ d) _____ e) _____					
22. Stilovi plivanja:		3	Bodovi: _____		
a) Prsno b) _____ c) _____ d) _____					
23. Alpske natjecateljske discipline:		5	Bodovi: _____		
a) _____ b) _____ c) _____ d) _____ e) _____					

24. Opiši dvije vježbe za jačanje trbušnih mišića.	4	Bodovi: _____
a) _____ _____ _____ _____ _____	b) _____ _____ _____ _____ _____	

RJEŠENJA I BODOVANJE ZADATAKA

1. a) glatki ,

b) poprečno prugasti

c) srčani mišić

(3x1) = 3 boda

2. a) rameni (deltoideus)

b) dvoglavi (m. biceps brachi)

c) troglavi (m. triceps brachi)

d) m. Brachialis

(3x1-hr. 3x2-lat.) = 3 ili 6 bodova

3. a) veliki leđni mišić (m. latissimus dorsi)

b) veliki grudni mišić (m. pectoralis major)

c) pravi trbušni mišić (m. rectus abd.)

d) trapezni mišić (m. trapezius)

(3x1-hr. 3x2-lat.) = 3 ili 6 bodova

4. a) miofibril: mišićno vlakno

b) atrofija: smanjenje mišićne mase

(2x1) = 2 boda

5. a) hipertrofija: povećanje mišićne mase

- b) muskulfiber: upala mišića
- c) miocard: srčani mišić

(3x1) = 3 boda

6. - autonomni živčani sustav, hormoni

(2x2) = 4 boda

7. a) mišićno vlakno tvori aktinske i miozinske niti

- b) ukupan broj mišića čovjeka: 752 mišića

(2x1) = 2 boda

8. a) atrofija

- b) muskulfiber
- c) miocard

(3x1) = 3 boda

9. a) štite osjetljive vitalne organe

- b) omogućuju kretanje tijela
- c) spremište kalcija, fosfora i drugih iona

(3x2) = 6 bodova

10. a) plosnate, kratke i duge

- b) od 33-34 kralješka

(2x2) = 4 boda

11. a) vratni dio – 7

- b) leđni dio – 12
- c) slabinski dio – 5
- d) kržni dio – 5
- e) trtični dio – 4-5

(5x1) = 5 bodova

12. a) kosti gornjih udova:

- lopatica (scapula)
- ključna kost (clavicula)
- ramena kost (humerus)
- lakatna kost (ulna)
- palčana (radius)
- kosti šake

b) kosti donjih udova:

- bedrena (femur)
- iver (patella)
- goljenična (tibia)
- lisna (fibula)
- kosti stopala

c) kosti trupa :

- prsna kost (sternum)
- kralježnica (columna vertebralis)
- rebra (costae)

(3x2) = 6 bodova

13. –osteoporozna   -reumatizam   -rahitis

(3x1) = 3 boda

14. –fleksija (pregibanje)

- ekstenzija (opružanje)
- abdukcija (privodenje)
- addukcija (odvođenje)
- rotacija (obrtnje)
- cirkumdukcija (kruženje)

(6x1) = 6 bodova

15. X noge, O noge i spuštено stopalo

(3x1) = 3 boda

16. a) skolioza je iskrivljenost kralježnice u bočnoj ravni (u stranu)

b) lordoza

c) kifoza

(3x1) = 3 boda

17. - ispupčene grudi, uvučene grudi i ravne grudi.

(3x1) = 3 boda

18. -korektivna gimnastika

2 boda

19. a) vježbe za jačanje mišića

b) vježbe za rastezanje mišića i tetiva

c) vježbe za labavljenje mišića

(3x1) = 3 boda

20. a) vježbe ruku i ramenog pojasa

b) vježbe trupa

c) vježbe karličnog pojasa i nogu

(3x1) = 3 boda

21. a) vježbe oblikovanja sa spravama

b) vježbe oblikovanja bez sprava (proste vježbe oblikovanja)

c) vježbe oblikovanja na spravama

(3x1) = 3 boda

29. a) Fraktura: Lom kosti

b) Kontuzija: Nagnječenje mišića

c) Laceracija: Pucanje manjeg broja mišićnih vlakana

d) Ruptura: Puknuće više mišićnih vlakana ili cijelog mišića

(4x1) = 4 boda

30. a) natjecateljska pripremljenost

b) kvalitetno zagrijavanje

c) bandažiranje

d) odabir adekvantnih sportskih borilišta

e) kvalitetna sportska oprema

(4x1) = 4 boda

31. –bjelančevine (proteini), ugljični hidrati (saharidi),

masti (lipidi), vitamini, minerali i voda

(4x1) = 4 boda

32. – mišićima, koži, kosi, noktima, enzimima i hormonima

(4x1) = 4 boda

33. –margarin, maslac, biljna ulja, majoneza i masti životinskog porijekla.

max.4 boda

34. b) 9 kcal

a) i c) 4 kcal

X 12 kcal

(3x1) = 3 boda

35. -Vitamini su katalizatori biokemijskih procesa

2 boda

36. a) u njoj se obavljaju svi biokemijski procesi
b) utječe na regulaciju tjelesne temperature
c) utječe na izlučivanje produkata metabolizma putem bubrega

(3x2)= 6 bodova

37. -Olimp, 776 god p.n.e

(2x2) = 4 boda

38. -Pankration

2 boda

39. -393.god

2 boda

40. -Pierre de Coubertin

-Atena, 1896.god

(3x1) = 3 boda

41. -u Parizu,1900. god

(2x2) = 4 boda

42. -sportska gimnastika

-ritmička gimnastika

-aerobik

-trampolin

-sportska akrobatika

-opća gimnastika

(4x1) = 4 boda

43. a) preskok, dvovisinski razboj, greda, tlo (parter)

b) preskok, ruče (razboj), tlo, konj sa hvataljkama, preča (vratilo), krugovi (karike)

max. 4 boda

44. -bučice, tegovi, bicikl

2 boda

45. a) trčanja

b) skokovi

c) bacanja

d) višeboj

(4x1) = 4 boda

46. -kratke pruge   -preponske utrke

-srednje pruge   -štafetne utrke

-duge pruge   -brzo hodanje

-maraton

(4x1) = 4 boda

47. -koplje   -kladivo

-kugla   -disk

(4x1) = 4 boda

48. -skok u dalj   -troskok

-skok u vis   -skok s motkom

(4x1) = 4 boda

49. -110 m prepone

- 1500 m

(2x2) = 4 boda

50. a) desetboj   b) 42 195 m

(2x2)= 4 boda

51. -Stockholm, 1912.god.

(2x2) = 4 boda

52. -alpinizam, bacanje diska, skok u vis

(3x1) = 3 boda

53. -slobodni stil (crawl)

-prsni stil

-leđni stil

-delfin – leptir stil

(4x1) = 4 boda

54. –leptir stil

2 boda

55. -80 m, 150 m, 300 m, 1000 m

max. 2 boda

56. a) slalom, veleslalom, superveleslalom, spust i kombinacija

b) skijaško trčanje, skijaški skokovi, biatlon (kombinacija ski trčanja i streljaštva)

max. 4 boda

57. a) tereni sa tvrdom podlogom

b) travnati tereni

c) tereni sa pješčanom ili zemljanom podlogom

(3x1) = 3 boda

58. a) ITF - međunarodna teniska federacija
b) ATP - asocijacija teniskih profesionalaca
c) WTA - ženska teniska asocijacija

(3x1)= 3 boda

59. –backdrop, skok šut.

(2x1) = 2 boda

60. a) Australian Open

b) Rolan Garros

c) Wimbledon

d) US Open

(2x1) = 2 boda

61. a) -set se igra do 11 poena, s tim da mora biti 2 poena razlike

b) –7 setova

(2x2) = 4 boda

62. a) IHF

b) 1972.god.

c) Munchen

(3x2) = 6 bodova

63. a) 40 x 20 m

b) 2 x 3 m

(2x2) = 4 boda

64. a) 2 x 30 minuta

b) 10 minuta

c) 2 x 5 minuta

(3x1) = 3 boda

65. -vođenje lopte, dodavanje i hvatanje lopte, skok šut, fintiranje i prolaz lijevo i desno, šut sa krilne pozicije, šut poslije okreta, eret šut, šase i nordijski šut

max. 4 boda

66. a) ako prije ili tijekom šutiranja izvođač ili njegovi suigrači nisu napravili prekršaj

b) ako je lopta prešla gol crtu cijelim svojim opsegom

(2x2) = 4 boda

67. a) odbrana iz golmanovog prostora

b) prekršaj nad igračem koji je u prilici da postigne gol

(2x2) = 4 boda

68. -zonska odbrana, individualna (čovjek na čovjeka), kombinirana

(2x2) = 4 boda

69. a) opomena (Ž karton)

b) isključenje na 2 minute

c) diskvalifikacija (C karton)

(3x2) = 6 bodova

70. 58 – 60 cm; 425 – 475 g

(2x2) = 4 boda

71. -na početku utakmice, na poluvremenu, nakon postignutog gola.

(3x1) = 3 boda

72. a) FIFA

b) Pariz

c) 1904.god.

(3x2) = 6 bodova

73. -Liga prvaka (klubsko natjecanje), kup UEFA (klubsko natjecanje) , Europsko prvenstvo (reprezentativno natjecanje)

(3x1) = 3 boda

74. a) 100 – 110 m x 65 – 75 m

b) 7,32 x 2,44 m

(2x2) = 4 boda

75. a) 11, 7

b) 3

(2x2) = 4 boda

76. a) 2x45min

b) 15 min

c) 2x15 min

(3x1) = 3 boda

77. a) 68-70 cm

b) 410-450 g

(2x2) = 4 boda

78. -out linije, gol linije, linija sredine terena, središnji krug, linije kaznenog prostora, luk kaznenog prostora, linije vratarevog prostora (peterac) i točka jedanaesterca

max. 4 boda

79. -početni udarac, out, gol-out, korner, indirekt, slobodan udarac, jedanaesterac i sudačko podbacivanje

max. 4 boda

80. -vratar, odbrambeni igrači , vezni igrači , napadači.

max. 4 boda

81. -6 sudaca; glavni sudac, 2 (pomoćna) linijska sudca, sudac zadužen za izmjene i nadoknadu vremena i 2 sudca iza gola.

max. 4 boda

82. 1964. god., Tokio

(2x2) = 4 boda

83. a) 18x9m

b) 3m

c) 180cm

(3x2) = 6 bodova

84. a) 2,43m

b) 2,24m

(2x2) = 4 boda

85. -dres druge boje ili dizajna, ne može biti kapiten ekipe, zamjenjuje bilo kojeg igrača zadnje linije, broj zamjena je neograničen, isključivo je igrač zadnje linije, ne smećira i ne učestvuje u bloku.

max. 4 boda

86. -odbijanje prstima, odbijanje podlakticama, servisi, prijem serve, dizanje za smeč, blok, smeč, prizemljenje na grudi i u stranu.

max. 6 boda

87. 2, 3, 4

(3x1) = 3 boda

88. a) 3 dobijena seta, a max. 5

b) do 25 poena, i na 2 poena razlike

(2x2) = 4 boda

89. a) 2 igrača

b) do 2 dobijena seta, a max. 3

(2x1) = 2 boda

90. a) 16x8m

b) 21 poen, treći 15 poena, i mora biti 2 poena razlike

(2x2) = 4 boda

91. -James Naismith, 1891. godine.

(2x2) = 4 boda

92. a) FIBA

b) Ženeva

c) 1922. godine

(3x2) = 6 bodova

93. a) 6,75 m

b) 3,05 m

c) 28x15 m

(3x2) = 6 bodova

94. a) 45 cm

b) 180x105 cm

c) 360 cm

(3x2) = 6 bodova

95. 1. c)

2. a)

(2x1) = 2 boda

96. a) 3 sudca

b) FIBA – 5 NBA – 6

(2x1) = 2 boda

97. a) 75 – 78 cm

b) 570 – 650 g

(2x2) = 4 boda

98.

FIBA

NBA

-Dimenzije terena:

28x15 m

29x15 m

-Mogući broj osobnih pogrešaka:

5

6

-Trajanje utakmice:

4x10 min

4x12 min

-Linija za 3 poena:

6,75 m

7,24 m

(4x1) = 4 boda

99. -vođenje lopte, hvatanje i dodavanje lopte, skok šut, košarkaški dvokorak, driblinzi, finta šuta.

max. 4 boda

100. a) Pozicija 1:

c) krilo

b) Pozicija 2:

e) pivot centar

c) Pozicija 3:

b) bek šuter

d) Pozicija 4:

d) krilni centar

e) Pozicija 5:

a) bek razigravač (playmaker)

(5x1) = 5 bodova

101. a) zonska odbrana

b) čovjeka na čovjeka

(2x2) = 4 boda

102. a) borba sa zamišljenim protivnikom

b) borbe u karate-u

c) najpopularniji stil

(3x2) = 6 bodova

103. a) podloga

b) 8x8 m

(2x2) = 4 boda

104. a) bacanjem

b) u parteru

c) na bodove

d) diskvalifikacijom protivnika

(3x2) = 6 bodova

105. a) gušenjem

b) zahvatom držanja duže od 25 sec

c) polugom

(2x2) = 4 boda

106. a) 10 bodova

b) 7 bodova

(2x2) = 4 boda

107. a) slobodni stil

b) grčko-rimski stil

(2x1) = 2 boda

108. 1. c)

2. c)

(2x1) = 2 boda

109. a) dovođenje protivnika u potčinjeni položaj tzv. tuš

b) ostvarivanjem bodovne prednosti

(2x2) = 4 boda

110. a) direkt

b) aperkat

c) kroše

(2x1) = 2 boda

111. a) ring

b) 3 min

(2x1) = 2 boda

112. a) nokautom

b) odlukom sudaca po isteku meča

(2x1) = 2 boda

113. papir, muha, bantam, perolaka, laka, poluvelter, velter, srednja, poluteška, teška i superteška.

max. 3 boda

114. a) sadržajno i kreativno provođenje slobodnog vremena

b) čuvanje i unapređenje zdravlja

c) održavanje vitalnosti

d) unapređenje tjelesnih i radnih sposobnosti

e) produljenje životnog i radnog vijeka

f) zadovoljenje potrebe za radom i igrom

(3x2) = 6 bodova

115. a) amaterski

b) profesionalno

c) rekreativno

(3x2) = 6 bodova

116. a) individualne

b) grupne

(2x2) = 4 boda

117. – anksioznost, pretilost, diabetes, povišen kolesterol, povišen tlak, loša cirkulacija, oboljenja srca i krvnih sudova, osteoporoza.

max. 4 boda

118. – fitness, aerobik, pilates, futsal, planinarenje, trčanje.

max. 2 boda

PITANJA NA USMENOM (PRAKTIČNOM) DIJELU ISPITA

1. Rukomet:

-Rukomet: vođenje lopte lijevom i desnom rukom

(stav, tehnika, promjena pravca i ruke)

-Rukomet: skok šut sa zadržskom

(stav, pravilo tri koraka, odraz, zadržska, šutiranje)

-Rukomet: fintiranje lijevo, prolaz desno

(stav, finta, promjena u „jaču“stranu, odraz, zadržska, šutiranje)

-Rukomet: fintiranje desno, prolaz lijevo

(stav, finta, promjena u „slabiju“stranu, odraz, zadržska, šutiranje)

-Rukomet: šut sa krilnih pozicija

(stav, promjena pravca, odraz, skok-šut)

-Rukomet: hvatanje i dodavanje lopte

(stav, tehnika, naglašen „bič“, hvatanje, izbačaj)

-Rukomet: šase šut

(stav, tehnika, križni korak, šutiranje s podloge)

-Rukomet: nordijski šut

(stav, tehnika, prekorak, šutiranje s podloge)

-Rukomet: šut poslije okreta

(stav, tehnika, pivot-okret, šutiranje s podloge)

-Rukomet: fintiranje šuta-skok šut

(stav, tehnika, finta šuta u skoku, nastavak akcije i skok-šut)

-Rukomet: istrčavanje kontra napada

(stav, tehnika, promjena pravca trčanja, hvatanje, skok-šut)

-Rukomet: šut poslije križanja

(stav, tehnika, promjena pravca, križanje iza leđa, hvatanje, skok-šut)

2.Odbojka:

-Odbojka: odbijanje lopte prstima

(stav, laktovi u optimalnom položaju, prsti sastavljeni u „košarici“, amortizacija iz ruku i odbijanje jagodicama uz maksimalno opružanje ruku)

-Odbojka: odbijanje lopte podlakticama

(stav, laktovi maksimalno sastavljeni i ruke ispružene, kukovi u nižem položaju od podlaktica, odbijanje)

-Odbojka: gornji (tenis) servis

(stav, podbacivanje, dva koraka ili iz mjesta- po izboru; servis flot ili obični po izboru, pogoditi određenu zonu)

-Odbojka: prijem servisa

(stav, laktovi maksimalno sastavljeni i ruke ispružene, kukovi u nižem položaju od podlaktica, kretanje na loptu, odbijanje na poziciju tehničara „3“)

-Odbojka: smečiranje

(stav, pripremni dolazak na mrežu pod kutom 45 stupnjeva, odraz, smeč po lopti -dijagonalno i paralelno, doskok)

-Odbojka: blokiranje

(stav, odraz, ruke u pozicije glave, skok, blokiranje, položaj šaka, doskok)

-Odbojka: smeč iz druge linije

(stav, pripremni okomiti dolazak iz pozicije „6“, odraz, smeč po lopti, doskok)

-Odbojka:smeč-servis

(stav, podbacivanje, skok; servis flot ili obični- po izboru, pogoditi određenu zonu)

-Odbojka: tehnika dizača

(stav, kretanje bez lopte, dolazak pod loptu, laktovi u optimalnom položaju ili prsti sastavljeni u „košarici“, amortizacija iz ruku i odbijanje jagodicama uz maksimalno opružanje ruku, dizanje u zonu „4“)

-Odbojka: prizemljenje u stranu (povaljka)

(stav niski, faza iskoraka u stranu, povaljka gonjim odbijanjem, povaljka, kolut iz povaljke i zauzimanje početnog stava)

-Odbojka: prizemljenje na grudi (upijač)

(stav niski, faza iskoraka naprijed, podbacivanje pod loptu, prijem nadlanicom, početni položaj)

-Odbojka: odbijanje lopte prstima i podlakticama preko glave

(stav, laktovi u optimalnom položaju, prsti sastavljeni u „košarici“, amortizacija iz ruku i odbijanje jagodicama uz maksimalno opružanje ruku preko glave; laktovi maksimalno sastavljeni i ruke ispružene, kukovi u nižem položaju od podlaktica, odbijanje podizanjem podlaktica preko glave)

3. Nogomet:

-Nogomet: vođenje lopte unutrašnjom stranom stopala

(stav, vođenje, izuzetno kratki dodiri s puno osjećaja, kontrola unutarnjim dijelom stopala, promjene pravca)

-Nogomet: vođenje lopte rolanjem

(stav, vođenje, izuzetno kratki dodiri s puno osjećaja, kontrola svodom stopala, promjene pravca)

-Nogomet: dribling i šut

(stav, vođenje, promjene pravca, varke po izboru, tijelom ili nogom, šutiranje vanjskim i unutarnjim dijelom stopala- naglasak na preciznost)

-Nogomet: dodavanje i prijem lopte

(stav, vođenje, promjene pravca, dodavanje vanjskim i unutarnjim dijelom stopala po tlu i po zraku, prijem nogom, natkoljenicom ili grudima)

-Nogomet: šutiranje glavom

(stav, pripremni odraz, skok, udarac čelom, doskok)

-Nogomet: prijem lopte natkoljenicom

(stav, pripremni dolazak pod loptu, prijem, vođenje i dodavanje nakon prijema)

-Nogomet: prijem lopte stopalom

(stav, vođenje, dodavanje, prijem stopalom na kapicu, pod patiku, nastavak vođenja i dodavanja)

-Nogomet: igra duplim pasom

(stav, dodavanja kombinirano- unutarnjim ili vanjskim dijelom stopala, kretanje s promjenom pravca i šutiranja po izboru- rad u paru i naglasak na preciznost)

-Nogomet: prijem lopte grudima

(stav, pripremni dolazak pod loptu, prijem, vođenje i dodavanje nakon prijema)

-Nogomet: šutiranje volley-om

(stav, vođenje, promjene pravca, dodavanje, prijem lopte nakon centaršuta i volley udarac)

-Nogomet: žongliranje

(stav, vođenje, promjene pravca, individualna tehnika žongliranja, stopalom, natkoljenicom, grudima i glavom- kombinirano)

4.Košarka:

-Košarka: lijevi i desni dvokorak

(stav, vođenje, lijevi i desni dvokorak, polaganje)

-Košarka: dribling iza leđa

(stav, vođenje, lijevi i desni dribling iza leđa, polaganje ili šutiranje)

-Košarka: skok šut poslije vođenja lopte

(stav, vođenje promjenom pravca, brzine i tempa, skok- šut)

-Košarka: dribling okretom

(stav, vođenje, dribling okretom- rolling, desnom ili lijevom rukom- po izboru, zavšetak akcije polaganjem ili skok-šutom)

-Košarka: dodavanja lopte

(stav, pivotiranje, dodavanja kombinirano- od pod, po zraku, iza leđa, iz vođenja, u mjestu)

-Košarka: polaganje na drugi obruč

(stav, vođenje, desni dvokorak, polaganje na drugi obruč)

-Košarka: dribling kroz noge

(stav, pivotiranje, vođenje, dribling kroz noge prednjom promjenom, završetak akcije dvokorak ili skok-šut)

-Košarka: finta šuta

(stav, pivotiranje, vođenje, dribling- finta šuta, prolaz u drugu stranu, dvokorak s polaganjem)

-Košarka: horog šut poslije okreta

(stav, pivotiranje na „niskom postu“, šutiranje horogom)

-Košarka: leđno vođenje, dvokorak

(stav, vođenje leđno do pola terena, od pola terena promjene pravca, dribling po izboru i dvokorak)

-Košarka: skok šut bez vođenja lopte

(stav, dodavanje, hvatanje, skok-šut)

-Košarka: horog šut

(stav, bočno vođenje dokorakom na „niskom postu“, horog šut)

-Košarka: polaganje lopte

(stav, vođenje, desni dvokorak, polaganje na prvi obruč)

-Košarka: skok šut poslije driblinga

(stav, vođenje, dribling- iza leđe, promjena pravca, naskok, skok-šut)

-Košarka: dribling ispred tijela (prednja promjena)

(stav, vođenje, dribling- prednja promjena, dvokorak, polaganje)

5. Stolni tenis :

-Stolni tenis: forhend dijagonala

(stav, tehnika i ritam i pokreta)

-Stolni tenis: forhend paralela

(tehnika izvođenja pokreta)

-Stolni tenis: bekend dijagonala

(stav tehnika i ritam pokreta)

-Stolni tenis: bekend paralela

(tehnika izvođenja pokreta)

-Stolni tenis: bekend top spin

(kretanje, tehnika i koordinacija pokreta)

-Stolni tenis: forhend top spin

(kretanje tehnika i koordinacija pokreta)

-Stolni tenis: bekend štop volej

(stav, tehnika i brzina motoričke reakcije)

-Stolni tenis: forhend štop volej

(stav, tehnika i brzina motoričke reakcije)

-Stolni tenis: tehnike serviranja

(tehnika serviranja, taktičko razmišljanje)

-Stolni tenis: napad na servis

(tehnika i taktika igre)

-Stolni tenis: prezentacija stonoteniske igre

(tehnika i taktika igre)

6. Ritmička gimnastika-obruč

-Ritmička gimnastika: izbačaj obruča jednom rukom naprijed

(stav, miran izbačaj, обруč u pavilnom kovrtljaju, kretanje naprijed, povezivanje elemenata)

-Ritmička gimnastika: hvatanje obruča prolaskom tijela kroz обруč

(stav, hvatanje, prolaz kroz обруč u skoku i na tlu, povezivanje elemenata)

-Ritmička gimnastika: kotrljanje obruča po tijelu

(stav, kotrljanje obruča, naglasak povezivanju elemenata)

-Ritmička gimnastika: bumerang kotrljanje

(stav, mirnoća i pravolinijsko kotrljanje, kretanje, naglasak povezivanju elemenata)

-Ritmička gimnastika: rotacija obruča sa nogom

(stav, rotacija obruča nogom, naglasak povezivanju elemenata)

-Ritmička gimnastika: izbačaj obruča sa dvije ruke

(stav, miran izbačaj sa dvije ruke, kretanje, naglasak povezivanju elemenata)

-Ritmička gimnastika: jelenji skok sa svijenom nogom i trupom

(stav, visok jelenji skok, kretanje, povezivanje elemenata)

-Ritmička gimnastika: arabesque ravnoteža

(stav, ravnoteža, naglasak na povezivanju elemenata)

-Ritmička gimnastika: kotrljanje po podu u špagi

(stav, kotrljanje ležeći, špaga, povezivanje elemenata)

-Ritmička gimnastika: most nazad sa izmjenom noge za oslonac

(stav, most, izmjena noge, povezivanje elemenata)

-Ritmička gimnastika: kompozicija od osnovnih tehničkih elemenata

(stav, povezivanje elemenata u jednu cjelinu, tehnički elementi po izboru, glazba po izboru)

7. Karate :

-Karate: Taikyoku Shodan

(stav, kretanje, ručna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Heian Shodan

(stav, kretanje, ručna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Heian Nidan

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Heian Sandan

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Heian Godan

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Heian Yondan

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Tekki Nidan

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Tekki Shodan

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Tekki Sandan

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Bassai Dai

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Bassai Sho

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

-Karate: Kanku Dai

(stav, kretanje, ručna i nožna tehnika, povezati elemente u kompoziciju)

8. Atletika

-Atletika: primopredaja palice

(stav, trčanje iz visokog starta, predaja palice po izboru - gornja ili donja primopredaja)

-Atletika: tehnika trčanja

(stav, 4 osnovne faze, odraz, zadnji, prednji zamah, amortizacija)

-Atletika: trčanje preko visokih prepona

(stav, trčanje iz niskog starta, prelaz preko prepone, doskok)

-Atletika: tehnika niskog starta

(stav, tehnika starta iz bloka, položaj ruku, nogu, glave, među faze, start, trčanje 20 m)

-Atletika: štafetno trčanje

(stav, trčanje, primopredaja palice u označenom prostoru)

-Atletika: tehnika visokog starta

(stav, tehnika , malo savijeno koljeno, pretklon)

-Atletika: tehnika trčanja u krivini

(stav, tehnika, trčanje tijelo malo nagnuto u stranu, pojačan rad rukom spoljnom dijelu staze)

-Atletika: skok u vis tehnikom "fosbury flop"

(stav, zalet u luku, odraz daljom nogom, preskok preko letvice okrenuti leđima, doskok na leđa)

-Atletika: skok u vis tehnikom "Stredl"

(stav, zalet, odraz jednom nogom, preskok preko letvice okrenuti prednjim dijelom tijela, doskok)

-Atletika: skok u dalj koračnom tehnikom

(stav, zalet, odraz sa označenog mjesta, faza leta, naglasiti 1 ½ korak, doskok)

-Atletika: bacanje kugle "Barišnikov" tehnikom

(početni stav, rotaciona tehnika, poskok, izbačaj, faza održavanja ravnoteže)

-Atletika: bacanje kugle "O'Brien" tehnikom

(početni stav, leđna tehnika, poskok, izbačaj, faza održavanja ravnoteže)

9. Tenis:

-Tenis: forhend

(stav, udarac u visini struka na onoj strani gdje se nalazi reket)

-Tenis: slice

(stav, opruženo tijelo, udarac reketom)

-Tenis: servis

(stav, baciti lopticu iznad glave, opruženo tijelo, udarac reketom)

-Tenis: bekend jednoručni

(stav, udarac unakrsno u odnosu na tijelo, jednom rukom)

-Tenis: drop-shot forhend

(stav, udarac na onoj strani gdje se nalazi reket, zasjeći lopticu)

-Tenis: forhend volej

(stav, udariti lopticu prije nego što udari u tlo iznad visine struka, na onoj strani gdje se nalazi reket)

-Tenis: bekend dvoručni

(stav, udarac unakrsno u odnosu na tijelo, sa dvije ruke)

-Tenis: bekend volej

(stav, udariti lopticu prije nego što udari u tlo iznad visine struka, unakrsno u odnosu na tijelo)

-Tenis: lob

(stav, tehnika, udarac forhend ili bekend bez zasjecanja loptice)

-Tenis: return

(stav, brzina reakcije ,vratiti servis forhend i bekend na suprotnu stranu u zonu 3x4)

-Tenis: forhend draj-volej

(stav, brzina reakcije, uhvatiti lopticu u zraku na forhend-volley, po izboru dijagonala ili paralela)

-Tenis: drop-shot bekend

(stav, udariti lopticu zasjecanjem, unakrsno u odnosu na tijelo)

-Tenis: smeč

(stav, udarac iznad glave, zakucavanje loptice u protivničko polje)

LITERATURA

*“Atletika“ – Nusret Smajlović, Milan Babić. Atletki savez Bosne i Hercegovine, Sarajevo 1998. god.

*“Metodika nastave tjelesnog odgoja“ - Muriz Hadžikadunić, Mirjana Mađarević. Pedagoški fakultet, Zenica 2004. god.

*“Sportska traumatologija“ – Cvetko Rakić, Novinska izdavačko-propagandna radna organizacija Partizan Saveza za fizičku kulturu Jugoslavije, Beograd 1979. god.

*“Metodika tjelesne i zdravstvene kulture“ - Vladimir Findak. Školska knjiga, Zagreb 1999.god.

*“Sportska rekreacija“ – Muriz Hadžiekadunić, Mustafa Demir, Midhat Haset, Emir Pašalić. Fakultet za fizičku kulturu, Sarajevo 2002.god.

*“Rukomet- tehnika igre“ – Ferhad Nožinović, Zumreta Nožinović . Pedagoška akademija Tuzla, Tuzla 1992.god.

*“Košarka – teorija igre“ - Ferhad Nožinović. Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzli, Tuzla 2001.god.

*“Osnovi ritmičke gimnastike- vježbe bez rekvizita“ – Fadila Ibrahimbegović-Gafić. Univerzitet u Sarajevu, „Fakultet za fizičku kulturu“, Sarajevo 2003. god.

*“Tehnologija sporta i sporskog treninga“ – Julijan Malacko, Izet Rađo. Fakultet sporta i tjelesnog odgoja, Sarajevo 2004.

*“Tjelesni i zdravstveni odgoj“ – Milica Bešević. Federacija Bosne i Hercegovine; Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta i „SARAJEVO-PUBLISHING“, Sarajevo, 1997.god.

*“Pravila nogometne/fudbalske igre“ – Munir Talović, Džemal Čalija, Salem Prolić . Nogometni/fudbalski savez Bosne i Hercegovine, Sarajevo 2007.god.

*“Skijanje- biomehanički principi“ – Nermin Nurković. Fakultet za fizičku kulturu Sarajevo, Sarajevo 2003.

*“Judo“ – Izet Rađo. Fakultet sporta; Univerzitet u Sarajevu, BiH , Sarajevo 2001.god.